

Όδοιπόροι καὶ ἄρκτος

Δύο φίλοι τὴν αὐτὴν ὁδὸν βαδίζουνσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἄρκτος αὐτοῖς ἐπιφαίνεται, ὁ μὲν ἀναβαίνει ἐπὶ τι δένδρον καὶ ἐνταῦθα κρύπτεται. Ὁ δέ, ἐπειδὴ ἔμελλε περικατάληπτος γενέσθαι, πίπτει κατὰ τοῦ ἐδάφους καὶ τὸν νεκρὸν προσποιεῖται. Ἐν ᾧ δὲ ἡ ἄρκτος προσφέρει αὐτῷ τὸ ρύγχος καὶ περισφραίνεται, οὗτος τὰς ἀναπνοὰς συνέχει· λέγουσι γὰρ ὅτι τὸ ζῶον οὐχ ἄπτεται νεκροῦ. Ὅτε δὲ ἡ ἄρκτος ἀπέρχεται, ὁ μὲν καταβαίνει ἀπὸ τοῦ δένδρου καὶ ἐρωτᾷ τὸν φίλον, τί ἡ ἄρκτος πρὸς τὸ οὖς εἶπεν. Ὁ δὲ λέγει: «τοῦ λοιποῦ μὴ συνοδοιπορεῖν τοιούτοις φίλοις, οἱ ἐν κινδύνοις οὐ παραμένουσιν».

Ὁ λόγος δηλοῖ ὅτι τοὺς γνησίους τῶν φίλων αἱ συμφοραὶ δοκιμάζουσιν.

Αἰσώπου μῦθος (διασκευή)

Β' Γυμνασίου

Ἀχιλλεύς

Ο Απολλόδωρος ο Αθηναῖος (180 π.Χ. – 110 π.Χ.) ἐζησε πολλά χρόνια στην Αλεξάνδρεια και ασχολήθηκε με την ιστορία, την ποίηση, τη φιλοσοφία κ.ά. Το ἔργο *Βιβλιοθήκη* που αποδίδεται σε αὐτόν αποτελείται ἀπὸ τέσσερα βιβλία και σε αὐτὸ καταγράφονται πολλές διηγήσεις ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ μυθολογία. Το ἀπόσπασμα που ἀκολουθεῖ προέρχεται ἀπὸ τὸ τρίτο βιβλίο και ἀφορὰ τὸν μυθικὸ ἥρωα Ἀχιλλέα.

Ὡς δὲ ἐγέννησε Θέτις ἐκ Πηλέως βρέφος, ἀθάνατον θέλουσα ποιῆσαι τοῦτο, κρύφα Πηλέως εἰς τὸ πῦρ ἐγκρύπτουσα, ἐν νυκτὶ ἐφθειρεν ἐκεῖνο ὃ ἦν αὐτῷ θνητὸν πατρῶον, ἐν ἡμέρᾳ δὲ ἔχρειεν ἀμβροσίᾳ. Πηλεὺς δέ, ὅτε εἶδε τὸν παῖδα σπαίροντα ἐπὶ τοῦ πυρός, ἐβόησε. Θέτις, ἐπειδὴ ἐκωλύθη τὴν προαίρεσιν τελειῶσαι, νήπιον τὸν παῖδα ἀπέλιπε πρὸς Νηρηίδας καὶ ᾤχετο. Κομίζει δὲ τὸν παῖδα πρὸς Χείρωνα Πηλεὺς. Ὁ δὲ ἔλαβεν αὐτὸν καὶ ἔτρεφε σπλάγχνοις λεόντων καὶ σῶν ἀγρίων καὶ ἄρκτων μυελοῖς, καὶ ὠνόμασεν Ἀχιλλέα (πρότερον δὲ ἦν ὄνομα αὐτῷ Λιγύρων) ὅτι τὰ χεῖλη μαστοῖς οὐ προσήνεγκε.

Οι **Νηρηίδες** ἦταν νύμφες, δηλαδὴ θαλασσινὲς θεότητες. Αναφέρεται ὅτι ἦταν 50 ἢ ἐφταναν καὶ τις 100. Μία ἀπὸ αὐτὲς ἦταν καὶ ἡ **Θέτιδα**, ἡ μητέρα τοῦ Ἀχιλλέα.

Οι **κένταυροι** ἦταν μυθικὰ ὄντα, ἀπὸ τὴ μέση καὶ πάνω ἀνθρώποι, ἀπὸ τὴ μέση καὶ κάτω ἄλογα. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς, ὁ **κένταυρος Χείρων**, διακρινόταν γιὰ τὴ σοφία του καὶ συνδέθηκε με τὶς θεραπείες καὶ τὶς φυσικὲς επιστῆμες. Ζούσε σε σπηλιά καὶ ἦταν δάσκαλος τοῦ Ἀχιλλέα.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἑνναετῆς Ἀχιλλεύς, Κάλχας ἔλεγεν ὅτι οὐ δύναται Τροία χωρὶς αὐτοῦ αἰρεθῆναι. Θέτις προεγίνωσκεν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐν στρατείᾳ ἀποθανεῖν. Διὸ ἐκρύψεν αὐτὸν ἐσθῆτι γυναικεῖᾳ ὡς παρθένον καὶ Λυκομήδει παρέθετο. Κάκει τρεφόμενος τῇ Λυκομήδους θυγατρὶ Δηιδαιμείᾳ μίγνυται, καὶ γίνεται παῖς Πύρρος αὐτῷ, ὃ ἔπειτα κληθεῖς Νεοπτόλεμος. Ὅμως Ἀχιλλεύς ἐμηνύθη, καὶ Ὀδυσσεὺς ἐζήτηι αὐτὸν παρὰ Λυκομήδει. Τότε δὲ Ὀδυσσεὺς σάλπιγγι ἐχρήσατο καὶ εὔρε Ἀχιλλέα. Καὶ τοῦτον τὸν τρόπον Ἀχιλλεύς εἰς Τροίαν ἦλθε.

Ο **Λυκομήδης** ἦταν βασιλιάς τῶν Δολόπων στὴ Σκύρο καὶ εἶχε πολλές κόρες. Σύμφωνα με τὸν μῦθο, ὁ **Ὀδυσσεύς** πῆγε στὸ παλάτι τοῦ Λυκομήδη καὶ συνάντησε τὸν ἴδιο, τὶς κόρες του καὶ τὸν Ἀχιλλέα, τὸν ὁποῖο εἶχε κρύψει ἐκεῖ ἡ Θέτιδα μεταμφιεσμένο σε κορίτσι. Ὁ Ὀδυσσεύς ἤχησε τὴ σάλπιγγα που ἦταν σῆμα πολέμου καὶ, ἐνῶ οἱ κοπέλες τρόμαζαν καὶ σκορπίστηκαν, ὁ Ἀχιλλεὺς ἄρπαξε ἕνα δόρυ γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσει τοὺς ἐχθροὺς. Ἔτσι, ἀποκαλύφθηκε!

Απολλοδώρου *Βιβλιοθήκη* Γ' 13.6 καὶ 8

(Διασκευή: Γ. Ξενῆς)

Γ' Γυμνασίου

Τα άλογα που χορεύουν

Ο Χάρων από τη Λάμψακο στο έργο του Ώροι Λαμψακηνών (δηλαδή χρονικό των κατοίκων της Λαμψάκου) αναφέρει την ακόλουθη ευχάριστη διήγηση.



Βισάλται εις Καρδίαν έστρατεύσαντο και ένίκησαν. ήγεμών δέ των Βισαλτών ήν Νάρις.

ούτος δέ παίς ών έν τη Καρδία έπράθη και τινη Καρδιανών δουλεύσας, κουρεύς έγένετο. Καρδιανοίς δέ Λόγιον ήν ώς Βισάλται άφίξονται επ' αυτούς, και πυκνά περι τούτου διελέγοντο έν τώ κουρείω καθημένοι. και Νάρις άποδράς έκ της Καρδίας εις την έαυτού πατρίδα και άποδειχθείς ήγεμών υπό των Βισαλτών, τούς Βισάλτας έστειλεν επί τούς Καρδιανούς.

Βισάλτες:
Αρχαίος λαός της ανατολικής Μακεδονίας κοντά στην περιοχή του ποταμού Στρυμόνα.

Καρδία:
Η σημερινή Καλλιόπολη (Ελληνισποντος). Βρισκόταν σχεδόν απέναντι από τη Λάμψακο.

οί δέ Καρδιανοί τούς ίππους έδίδασκον έν τοίς συμποσίοις όρχεΐσθαι υπό των αύλών, και επί των όπισθίων ποδών ιστάμενοι, τοίς προσθίοις ποσίν ώρχοΰντο, ει έγίγνωσκον τά αύλήματα.

ταΰτ' ούν έπιστάμενος ό Νάρις έκτήσατο έκ της Καρδίας αύλητρίδα, και άφικομένη ή αύλητρίς εις τούς Βισάλτας, έδίδαξε πολλούς αύλητάς μετά των αύλητών τούτων Νάρις στρατεύεται επί την Καρδίαν.

και ότε ή μάχη ήρξατο, έκέλευσεν τούς αύλητάς αύλείν τά αύλήματα όσα οί ίπποι των Καρδιανών έγίγνωσκον. και επεί ήκουσαν οί ίπποι του αύλου, ισταντο επί των όπισθίων ποδών και προς όρχησμόν έτρέποντο. των δέ Καρδιανών ή ισχύς έν τη ίππω ήν, και ούτως ένικήθησαν.

Χάρων ό Λαμψακηνός, Ώροι Λαμψακηνών

(Διασκευή: Γ. Ξενής)